

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre 2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petítor egyszer 9 kr., többszöri hirdetésnél 7 kr., Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér petítorára 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Bérmintetlen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap.

Zalamegye erdőségei gazdasági szempontból.

*Nem úgy van most, mint volt régen,
Nem az a nap süt az égen.*

Miután a közelebb megtartandó megyei gyűlésen határozott szándékomban megyénk pusztulásnak indult erdőségei érdekében felszólalni, engedje meg tekintetes szerkesztő úr, hogy becses lapjának hasábjain annak állapotát egyelőre csak rövid vonásokban is feltüntethessem.

Zalamegyét a boldogult Shmerling és Bach idősakban még rengeteg erdőség borította óriási bükkös, tölgyes erdeivel, átláthatlan állományával, melyben az ismeretlen és járhatlan, mint földkegelen veszhetett el, vagy számtalan mérföldeken mehetett keresztül, míg nem épen ott találta magát, a honnét kiindult. De itt is felhangzik a nép szava, nem úgy van most, mint régen!

Ha kedve jönne a t. olvasónak egy kis kirándulásra és meglátogatná a megye belsejét, nagyon is meggyőződhetne a mondottak igazságáról. A rengeteg erdőségek helyett kopár térek, és hegyoldalokra fog akadni, átszöve itt ott kevés csalissal és remiszhez hasonló erdő-parcellákkal. A nagy erdőségeknek vége, a viharokkal dacoló óriási fák, melyek a vidéknek enyhét, boldogabb és megelégedettebb színezetet, de egyszersmind jólétet kölcsönöztek — már majd mind elenyésztek, nem állhatván ellen a fejsze csapásának, városaink tüzelésére és a vasutak tova robotgatására — vándoroltak, nem kis hátrányára a megye termékenységének.

Vagy tán az erdők szertelen pusztítása és pusztulása nem foly be a talaj termékenységére és általán vagyonsodásunk mérlegére? A tapasztalásból merített adatok ezt elég szomorúan igazolják.

Nemzetgazdasági alapeszme, hogy a termőföld a nép között birtokaránylag legyen felosztva. Ez tehát a nagyterjelmű uradalmak megszüntetésében látja valamely ország és nép

vagyonsodásának előmozdítását. Így van Hollandia-, Belgium-, Német- és Angolországban.

A sorsnak valamely sújtó szelleme lephette meg szegény hazánkat, hogy ezen államgazdasági bölelet elve nálunk a gyakorlatban nem tudott még az elismerés fókára sem emelkedni.

Az 1848-ik év a népet nemcsak önállósággal, de birtoktulajdonjoggal is felruházta, megszüntetvén az urbériségi kötelemet. Ez által a föld és birtok arányosítás megkezdett, a kiterjedt birtokok és uradalmak lényeges változáson mentek át, nagy részök a nép kezébe esvén.

Az urbériség megszüntetével, — nem lévén nagyobb gazdaságaink a kellő beruházásokkal ellátva, s így önállólag és önerőjökkel nem bírván a földet egész belterjében művelni, következtek a tömeges bérbeadások és a fávoleső részeknek eladásai. Ez ismét egy lépeső vala a birtokarány megközelítéséhez, ismét egy lépeső a nagy jószágok — széthullására.

Ez után következett a tömeges comassatio. — Ezen művelet is igen nagy mérvben hatott a nagy birtokok megnyírálására és az elhullott részeknek a nép kezébe jutására.

Voltak ugyan törvényeink — ép úgy mint ma — melyek az erdőségek pusztítását korlátozták, ilyenek a már 1807-ben keletkezett 20. és 21. t. c. és az 1840. évi 9 trvceikk. Később az 1852. é. kiadott erdőtvény a községi és magánbirtokú erdők kezelésére tüzetes szabályokat sorol elő, — de gyakorlati eredményre már csak azért sem vezetett, mert kényszerrel hatol be a tulajdoni jogokba és így vagyunk ma napig is.

A mint a nép belépett a tulajdoni jogokba, a mint a comassatio feltétlen urává tette az erdőségeknek, következett a pusztítás, az erdők zúgtak a fejsze csapásoktól, — s ma már a megyében számtalan helységnek egy talpalatnyi erdeje sincs.*)

Az erdő pusztulásnak hasonló tényezői voltak az uradalmak eladása és bérbeadása. A vévők nagyobb előnyt véltek huzni és tényleg

* Kívánatos volna, ha megyénkben is, a szomszédos Somogy és Veszprém megyék példájára, megyei erdőfelügyelők állíttatnának fel.

S z e r k.

nagyobb hasznuk is volt bizonyos ideig az írtott földekből, minek folytán a külön állt vagy nem könnyen kezelhető részerdők pusztulásnak estek áldozatul.

Ezen kezelés természetesen minden erdőgazdálkodás nélkül történt, legkisebb figyelmet sem fordítván a jövőre, vágások helyett mindenütt és örökösen csak az irtás szerepelt, elannyira, miszerint ma már a megyében 7., 8 sőt 10 fital kell fizetni a fának ölét.

A most elmondott körülmények a gazdaságra hátrított akadályoknak és a vagyonsodás sülyedésének lényegesen össze forrott okai, melyek közvetlen az erdők pusztításából következnek.

Ide tartozik először is, a már is érezhető fahiány és ebből kifolyólag a fának drágasága és drágulása egyes vidéken.

Ha a fának magas ára a nép életére és gazdaságtára figyelmen kívül nem hagyható tényezőként szerepel, annál szomorubb állapotban jutott az erdők ritkulásával a sertés gazdálkodás ügy, hogy ezen jövedelmi forrás lényegesen alábbszált. Mig ugyanis az előtt a makkoltatás kiváló helyt foglalt el a gazdaság ezen neménél, addig napjainkban alig találunk nyomára; mert az imitt-amott hatályban levők alig érdemesek a megemlítésre.

Az erdők fogyásával felette csökkent sertés-tenyésztésre még egy más baj is hozzá szegődött és ez a sertés álladalmat gyakran pusztító vértályog, melynek oka a hűvös delelők hiányában keresendő. Meg kell végre említenem az erdők fogyásával beállott gubacs hiányt is, mely dús jövedelmi forrást nyújtott az erdő tulajdonosnak.

Az elmondottakból láthaja a t. olvasó, hogy nem úgy van, mint volt régen.

Százados erdőnk lasanként egészen elpusztulnak úgy, hogy megyénk az igazi erdőt nem sokára csak hírből fogja ismerni és nincs messze az idő, midőn tüzelő fánkat távol vidékről kell majd nagy költséggel szállítanunk.

Itt az ideje a bajt gyökeresen orvosolni!

N. I.

„Zalamegye“ tárcája.

A „tekintetes úr“

— Karcolat. —

Írta: J e n v a y G é z a.

Hogy Árkus Máté tetőtől talpig tekintetes úr, az már elvitázhatatlan dolog. — Sőt többet mondom: egész joggal viseli ezt, a sokak által bitorolt, titlust; mert tudni való dolog, hogy Máté a halomvárosi királyi törvényszéknél irnoki minőségben szolgálja a hazát. Már pedig, ha a törvényszéknek „dukál“ a tekintetes cím, úgy nagyon természetes, hogy megilleti ez a titulus a törvényszéket alkotó hivatalos urakat és így Árkus Máté iktató urat is.

Legfelebb csak az elnökre van e tekintetben egy kis különbség, a ki — Máté nézete szerint — csak egyedül azért nagyságos úr, mert a többi tekintetes és törvényes urakat dirigálja. Még pedig hogyan dirigálja! Szegény Máténak reggeli nyolc órától esti hatig ott kell körölni a hivatalban az igazságszolgáltatásnak azt a nagy bibliáját, melyet hivatalos nyelven úgy neveznek, hogy: „iktató“ s a melynek köszönheti Máté: hogy iktató urnak titulálják, a mi azután az irnoki cím és rang mellett körülbelül olyan formán veszi ki magát, mint mikor holmi tudós féle urak, közönséges állásuk és foglalkozásuk megjelelésén kívül még azt is oda bigyesztik a nevük után, hogy — academiái tag.

Az igaz — és ezt Máté is készséggel beismeri, — hogy az iktató cím, az akademikus rangnál, valami esélyességgel alacsonyabb méltóság, hanem hát azért Árkus Máté teljesen meg van elégedve azzal, sőt vannak pilanatok, mikor még büszke is rá s csak az szomorítja el néha-néha szívét, hogy a fizetés, — annak a sok körmölésnek a jutalma — sehogy sem áll arányban az iktató címmel — a tollnoki ranggal. Mert szó a mi szó, az a negyvenegy forint 66 krajcár, a mit az adóhiva-

talnál havonként stemplis nyugtára kifizetnek, bizony vajmi kevés arra, hogy abból meglehessen élni úgy, a mint egy tekintetes urnak, egy törvényszéki iktató urnak élni kell.

Hiszzen, ha kifizeti az ember ebből a néhány forintból a „Vörös-Ökör“-ben a kosztpénzt, meg a lakást, reggelit, mosónét, fűtést, hát alig marad egy két garas.

Tessék azután ebből egy álló hónapig uraskodni! Az olyan ember, a ki még ezt is meg tudja cselekedni, megérdemelné, hogy ne iktató, hanem egyszerre valami pészügymiszter legyen belőle — valami deficites országbán.

És Máté ezt is megeselekedte! Adta az urat, sőt el lehet mondani, hogy gavallér volt a maga nemében s télen úgy, mint nyáron a hónap elején úgy, mint a végén egyforma megelégedettséggel fujta a füstöt illatos, vagy a legrosszabb esetben — két krajcáros szivarjából. Ezt a füstölést is csak azért említem, mert tudni való dolog, hogy az irnoki, tollnoki és djnoki jólétnek ez a legesalhatatlanabb criteriuma, sőt mi több, valóságos kalendárium ez, a mely után ép úgy meg lehet mondani, hogy a hónap hányadika van, mint akár a komáromi kis képes-naptárból, csak érteni kell a módját s tudni, hogy a britanika a hónap elsejét, a pipa, meg a cserébi dohány pedig az utóját jelenti.

Árkus Máténak azonban soha sem volt hónap utolja, már tudni illik a szó oly értelmében, hogy az ő szájában valamikor pipát láthatott volna emberi halandó; mert hát nagyon jól tudta azt Máté úr, hogy a mai modern felfogás szerint a gavallérság meg a pipázás egymást kizáró fogalmak. De hogy is ne tudta volna, hisz nem volt ő olyan egyszerű, közönséges eszü ember, mint a többi collegái, a kik közül különben még a származásánál fogva is kimagaslott, tudni való dolog lévén, hogy Máté az Istenben boldogult tekintetes, alsó- és felső bálványoskúti Árkus Márton úr több nemes vármegyék tábla-bírájának és kis-kereki nagy-kereki Kereki Zsuzsánna asszonyságnak egyetlen sarjadéka volt.

El lehet tehát képzelni, hogy mennyire szerette a tekintetes úr, meg a nemzeti asszonyt ezt az egyetlen

magzatot. Csupa szeretetből három esztendő koráig még a szobából sem eresztették ki, ne hogy nyáron megáz-zék, télen megfázzék, ősszel megfűjja a goromba szél, tavasszal meg lesüsse a nap.

Mikor azután a kis Máté ilyen gondos ápolás mellett életének tizedik évét elérte, a tekintetes Árkus Márton úr egy „nagy-fejű“ nevelőt vett a házhoz, ki hivatva volt a kis Árkust a tudományok rögos országába kalauzolni. Mert hát csak nem járhatott ez a finom kis urfi a bálványoskúti filusi iskolába, oda a sok piszkos gyerek közé. Dehogy! Isten ments! ott még meg is fűthetné valaki s talán az a goromba praeceptor még a gyenge kis fűlét is megeibálhatná.

Különben is — úgy gondolkodott az öreg Árkus úr — nem akar ő, az ő gyönyörűséges kis fiából, holmi büszkeség bizonyos neme töltötte el szívét, midőn hosszú tizenkét esztendői kínlódás és szellemi vergődés után Máté urfi a tudományokban odáig vitte a dolgot, hogy egyik szép napon a premontrai papok neki is a kezébe nyomták a testimonium maturitatis.

Eppen huszonöt esztendő volt az ifjú Árkus, midőn ez a esoda megtörtént vele. Más közönséges ember talán kétségbe esett volna, ha csak ily késő korban declarálják hivatalosan érettnak: —

De nem úgy Máté! Ő meg volt elégedve magával s bizonyos fenhéjazó göggel lépett nagy horderejű diplomájával az iskola porából a nagy világba, vagy mint a poeták szokják mondani a „lét háborgó tengerére“ s ezer féle tervek föltek fejében, mikor elgondolta, hogy ő ezzel a keservesen szerzett, roppant tudománnyal mily sokra viheti az életben. Talán még vicspán is lehet belőle.

De hát miért is ne lehetne? gondolta magában az öreg Árkus Márton úr is, hisz a szép apja is az volt

Járási értekezletek a tisztújítás tárgyában.

Csáktornya, 1883. nov. 18.

A csáktornyai járáshoz tartozó s az 1884. évre szavazati joggal bíró megyei bizottsági tagok a megyei tisztújítás illetve a megyei központi és a csáktornyai járási tisztviselők kijelölése tárgyában f. hó 18-án tartott értekezletet, melyen 34 bizottsági tag vett részt.

Molnár Elek bizottsági tag úr előterjeszti, hogy számos megyei bizottsági tag által a megye székhelyén október hó 29-én a megyei tisztújítás tárgyában megtartott értekezlet határozatával azon megbízatást nyerte, hogy a csáktornyai járásban lakó megyei bizottsági tagokat hívja össze egy értekezletre, a mely értekezleten a bizottsági tagok mind a központi, mind a járási tisztviselőkre nézve a kijelölést megtevé, az értekezlet felvett jegyzőkönyvet december hó 16-ig Tolnay Károly úrhoz küldje be, a ki december hó 16-án este 6 órakor Zala-Egerszegen tartandó nagy értekezlet elé fogja terjeszteni a járások megállapodásait. A jelen értekezlet feladata illykép a központi és járási tisztviselők kijelölése. Üdvözlő a bizottsági tagokat, kik az ügy iránt oly meleg érdeklődést tanúsítva, ily szép számmal jelentek meg és az értekezletet megnyitottak nyilvánítja, egyúttal felkéri az értekezletet jegyző választására. A bizottsági tagok jegyzőnek Zakál Henrik ügyvéd urat választották meg.

Az elnök részéről tett azon felszólalás folytán, hogy első sorban a választás alá eső megyei központi, azután pedig a csáktornyai járási tisztviselők kijelölésére nézve történjen a megállapodás — a kijelölés közvetlen eszközöltetett:

A központi tisztviselőket illetőleg:
Az alispáni állásra: Svastits Benó egyhangulag.
A főjegyzői állásra: Gózonny László egyhangulag.
Az 1-ső aljegyzői állásra: Botfy Lajos egyhangulag.
A 2-ik aljegyzői állásra: Czukelter Lajos egyhangulag.
A 3-ik aljegyzői állásra: Thassy Lajos egyhangulag.
A tisztí ügyészi állásra: Varga Lajos ügyvéd 23 szavazattal Arvay Lajos 9 szavazata ellenében.
A főorvosi állásra: dr. Mangin Károly egyhangulag.
A főpénztárnoki állásra: Skublics Zsigmond egyhangulag.
Az alpénztárnoki állásra: Horváth Bálint egyhangulag.
A főszámvevői állásra: Czukelter József egyhangulag.
Az alszámvevői állásra: Stefaits Géza egyhangulag.
Az árvászéki elnöki állásra: Csesznák Sándor egyhang.
Az 5 árvászéki ülnöki állásra: Horváth Bertalan, Thassy Kristóf, Braunstein Pál, dr. Zarka Zsigmond és Trsztyánszky Ödön (jel. pótló) egyhangulag.
A gyámi 1-ső számvevői állásra: Csoknyay János egyh.
A gyámi 2-ik számvevői állásra: Rajky Miklós egyhang.
Az árvászéki pénztárnoki állásra: Máyer János egyhang.
Az árvászéki könyvelői állásra: Skublics Antal egyhang.
Az árvászéki jegyzői állásra: Nagy Lajos egyhangulag.

A csáktornyai járás tisztviselőire nézve:
A szolgabírói állásra: Vranesics Károly egyhangulag.
A segéd szolgabírói állásra: Böles Sándor 20 szavazattal Grész László 12 szavazata ellenében.
A járás orvosi állásra: dr. Krasovecz Ignác egyhang.

A megye többi járására nézve szükséges tisztviselők kijelölésére az értekezlet nem bocsátkozott; mert mindegyik járás bizottsági tagjainak saját járasa tisztviselőire nézve történt megállapodását irányadónak és követendőnek fogadja el. Ebből kifolyólag az értekezlet azon reményének adott kifejezést, hogy más járások bizottsági tagjai is a csáktornyai járási értekezletnek az ezen járás tisztviselőire nézve tett megállapodását a december 17-iki restaurationalis gyűlésen figyelembe vesdék és annak értelmében fognak szavazni.

A jegyzőkönyv hitelesítésével Ziegler Kálmán és b. Nefzer Károly bizottsági tagokat bízták meg.

Végül Molnár Elek elnök úr az értekezlet tárgyát kimerítettnek nyilvánítván, a bizottsági tagoknak szives megjelenésükért köszönetet mond; viszont Ziegler Kálmán bizottsági tag úr indítványára a bizottsági tagok az elnöknek az értekezlet tapintatos vezetésért

valamikor, azután meg Máté is csak jurátus lesz, mint még eddig minden Arkus.

De mi is lenne más? Pap csak nem lehet, hisz akkor ki halna a nemes Arkus familia; orvos? no csak az kellene még, hogy az ő fiából holmi „felcsér“ váljék, vagy mérnök? földköstolgotó ingellér! vagy talán tanár? micsoda! tanító, professor. No ilyen még nem volt az Arkus családban egy sem, de ne is legyen soha! Szó sincs róla! Máté szépen elmegy Pestre, ott elvégzi a júst, az után haza jön s lesz belőle a vármegyében szolgabíró, főszolgabíró vagy akár még vicispán is. . .

S úgy is lón, mint az öreg úr akarta. Máté elment Pestre, s négy álló esztendeig koptatta az egyetem küszöbét, az az csak koptatta volna, ha egyéb jurátusi fontos dolgok, gondok igénybe nem veszik drága idejét. Korteskedett, elnökösködött, rendezte a bálakat, csinálta az adósságot, szóval úgy élt, mint ezt a nemes Arkus név kívánta, a mint hogy egy gentry jogásznak élni illik s adta az urat, míg csak az öreg Arkus Márton be nem hunyta a szemét, akkor azután bucsut mondott a tudományoknak is s hazament Bálványoskútra — gazdálkodni.

És gazdálkodott olyan formán, hogy rövid néhány esztendő múlva megittották a dobot a bálványoskúti kastély előtt.

Az ősi jószágba szépen beleült az új földesúr: a Liliomfi Aron, Máté úr pedig nyakába vette a világot s hányódott vetődött, élődött a rokonok — a régi jó barátok nyakán.

Hanem hát végre ezek is csak megsokalták a barátságot s hogy ne lőgjon örökösön náluk, bedugták a vármegyében valamiféle író-diáknak — legyen neki is mindennapi kenyere. Innét, a vármegyétől került az után Máté a többi törvényes urakkal együtt mostani „állásába“, akkor midőn a tekintetes törvényszékek a megyei titlust felcsérlelték a hangzatosabb királyival.

Ez idő óta szolgálja tehát Máté a magas államot. S meg is volna elégedve „sorával“, a mint hogy ő vele meg a nagyságos elnök úr van megelégedve, — mert

általános éljenzések között egyhangulag köszönetét nyilvánítván — az értekezlet befejeztetett.

Tapolcaza, 1883. nov. 20.

A tapolcazi járás bizottsági tagjai közül mai napon 43-an jöttek egybe Tapolcazán, mint a járás székhelyén, hogy az október hó 29-iki megyei közgyűlés alkalmával Zala-Egerszegen az összes járásokból szép számmal egybegyűlt bizottsági tagok jelenlétében a közlegő tisztújítás érdemében tartott értekezlet megállapodásához képest Bogay István bizottsági tag úr elnöke alatt a kijelölést a központi és járási tisztviselőkre nézve megtevéék.

Az értekezlet fősílyt a járási tisztviselők kijelölésére fordított annyival inkább, mert több szolgabíró candidatus volt, míg a szavazáskor hárman vétettek figyelembe s e három közt a szavazatok a következő arányban oszoltak szét: Szentmiklósy kapott 20, Adám József 14 és Györfly Pongrác 7 szavazatot. Segédszolgabíróknak kijelölést Kovács Rezső 38 szavazattal.

A központi tisztviselőket illetőleg alispánnak, főjegyzőnek és aljegyzőnek a jelenlegieket jelölték ki; tisztí ügyészség Varga Lajost egyhangulag és árvászéki elnöknek Rózsás Lajos jelenti árvászéki elnököt 21 szavazattal Csesznák Sándor csáktornyai ügyvéd 17 szavazata ellenében. Az árvászéki ülnököket illetőleg mindegyik helyre kijelölést nem tettek, hanem egyik ülnöki állásra egyhangulag kijelölték Trsztyánszky Ödön pótlóülnököt. Végre az újonnan rendszeresített egy alszámvevői állásra Vörösmarty Izidor a járás jelöltje.

E rövid közleményem az értekezlet megállapodásait teljesen kimerítette. Más járások tisztviselőinek kijelölésére az értekezlet nem is bocsátkozott, azon szempontból indult ki, hogy mindegyik járás a maga tisztviselőit legjobban ismeri és ehhez képest vagy tömörül mellettük, vagy igyekszik tőlük menekülni.

r. l.

A zalaegerszegi tanítói járáskör őszi közgyűlése.

A zalaegerszegi tanítói járáskör őszi közgyűlést f. hó 20-án tartotta Zala-Egerszegen, a polgári iskola rajztermében. E közgyűléssel kapcsolatban ülte a járáskör tíz éves fennállásának ünnepét.

A gyűlést megelőzőleg a róm. kath. templomban tartott ünnepélyes „Veni Sancte“-n jelent meg a tanterület.

A gyűlés igen látogatott volt. — A járáskör rendes tagjai majd teljes számmal vettek részt. A gyűlést megjelenésükkel megtisztelték az iskolaszék részéről Arvay István és Hollósy József, a pártoló tagok részéről Breisach Sámuel, Némethy János, Noszolyi Gyula és Simon István urak. Jelen voltak továbbá Krób Pál és gr. Festetics Benó tanfelügyelő urak.

A közgyűlést gyakorlati előadás előzte meg, melyet Faller József zalaegerszegi községi népiszkolai tanító ur a népiszkola IV. fosztályában tartott a Zala folyó és környékének ismertetéséről. — Gyakorlati előadását a forrás, esermély, patak és folyó keletkezésének ismertetésével kezdte, majd szót a Zala folyó eredetéről, hol érkezik be megénkbe, folyásának irányáról, partjáról, a Zalában élő állatok- és növényekről, a partjaitól kifelé elterülő rétek- és szántóföldekről; a Zala szélességéről, mélységéről; egyenként feltüntette a Zala folyó mellék vizeit, majd ismertetette a Zala folyó mellett elterülő városokat és helységeket. Előadásának megértésére nagy előnyvel volt, hogy a Zala folyásának irányát, valamint a folyó mellett levő helységeket a táblára felrajzolta. A sikerült előadást a közgyűlés az előadónak jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét.

A gyakorlati előadás befejeztével a tagok a rajzteremben gyűltek egybe, hol a tulajdonképi közgyűlést Paukovich György járásköri elnök úr talpraesett beszéddel nyitotta meg, hangsúlyozva a tanítók munkásságát, az egyesítés szükségességét, hogy így váll-

hát igazán Máté „jó gyerek“, nem vét ez a világon senkinek s azóta, hogy a bálványoskúti „just“ elpróálta, talán nem is eszelekedett egyéb hibát, mint legfeljebb egy két „disznót“ az iktatóban — csak egy bántja, egy szomorítja el néha-néha szívet — hogy nem tudott megházasodni.

Igaz ugyan, ha végig nézi a collegáját, azt a svávy, vékony kis emberkét, ki egész nap ott körmél mellett s a kit otthon egy egész sereg síró-rívó éhes gyerek vár, ha össze hasonlítja az ő divatos szabású pantallóját, ennek a szegény embernek zsiros, peesetes fekete nadrágjával s az ő finom regatta cipőjét collegájá ferdére típott sarujával, elegans blousját az iktató urnak a nagyságos elnök úrtól ajándékba kapott bizonytalan színű hosszú, kopott kintűsével, hát el megy a kedve a házias élet gyönyörűségétől, hanem azért mégis „vannak pillanatok“, mikor Máté szíve is meg-meg dobban egyet s fáj neki, hogy az ő részére nem teremtett a sors egy csinos kis feleséget. Pedig hát egyszer ő is csaknem megházasodott!

Történt pedig ez a dolog olyan formán, hogy ez előtt mintegy két évvel, egy vándor színész csapat vetődött Halomvárosra és — Máté halálosan belebolondult a társulat primadonnájába, az „isteni“ Laurába.

Ez ugyan magában véve még nem lett volna olyan különös s féljegyésre méltó eset, mert hisz tudva levő dolog, hogy az ember szíve nagyon hamar fellobban a tüzes szemek pillantásától, különösen ha ezek a szemek még hozzá egy szép kis színésznő szeméi, azután meg Halomváros egész fiatalága csak ép úgy bomlott a bájos kis Lauráért, mint akár maga Arkus Máté, csak hogy míg ezek beérték a pusztá imádással s egy-egy édes mosolylyal, addig Mátét nem elégítette ki az ideális szerelem — ő még többet akart! És, mert szíve csordultig volt az édes szerelemmel, egyik este, mikor az „isteni“ Laura, épen a Serpolette-ot adta, az a gondolat támadt győtrő érzelmektől lázas agyában, hogy hát ez a „kisasszony feleségem“ senki másé nem lesz ez életben, mint az övé.

Ettől az estétől, vagy jobban mondva, ettől a gon-

vetve és összetömörülve a tanügy fejlődését előmozdithassuk.

Felolvasatott ezután a járáskörnek Bagodon tartott tavaszi közgyűléséről felvett jegyzőkönyv. — A jegyzőkönyv nemcsak az egyes értekezések illetve felolvasások címét és az azokra hozott közgyűlési határozatokat tartalmazá, hanem egyúttal mindegyik értekezést kellő részletességgel felölelé s így annak felolvasása igen hosszú időt vett igénybe. Ep ez okból a közgyűlés határozatilag kimondotta, hogy czentül esetről esetre egy jegyzőkönyv hitelesítő bizottságot küld ki, amely bizottság előtt a jegyzőkönyv egész terjedelmében lesz felolvasva és úgy hitelesítve, míg a közgyűléseken idő kimelés tekintetéből csak az egyes felolvasásoknak címe s a felolvasásra vonatkozólag hozott közgyűlési határozatok olvastatnak fel.

A közgyűlés egyik legérdekesebb tárgyát képezte Paukovich György járásköri elnök urnak elnöki jelentése a zalaegerszegi tanítói járáskör tíz éves fennállásáról. — A jelentés egész részletességgel karolja fel a járáskör tíz éves múltját; a jelentés szerint a járáskör kebelében főleg az utolsó két évben élénk, pezsgő élet, tevékeny munkálkodás uralkodik. — A tíz év alatt tartott 19 közgyűlés és pedig 11 Zala-Egerszegen, 8 pedig a vidéken, továbbá a járáskör székhelyén 16 választmányi gyűlés. A közgyűléseken 19-en 38 értekezést illetve gyakorlati előadást tartottak. — A járáskörnek ez idő szerint van 2 alapító, 48 pártoló és 38 rendes tagja. A tíz év alatt tagjai közül elhalt 5. Az egylet vagyona jelenleg készpénzben, valamint követelésekben áll 483 frt 83 krból. A közgyűlés a felolvasott elnöki jelentést tudomásul vette, az elnöknek a gondosan összeállított jelentésért, úgy a járáskör ügyének vezetése körül kifejtett, lankadást nem ismerő buzgalmaért jegyzőkönyvileg köszönet szavazott, egyúttal a felolvasott jelentés egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe felvételni határozottat.

Olvastatott a központi elnökségnek átirata, melyben tudatja a Phónix biztosító társulat nagykanizsai vezérigénységének azon ajánlatát, hogy ha a tanítók közül többen ügynőknek lesznek s mint ilyenek tevékenységet fejtenek ki, a tagok e fáradságukért a rendes ügynői jutalékban részesülnek és ezen kívül a biztosító társulat a segélypénztár alapjára a minden tag által felmutatott üzleti eredmény után az elnökség és vezérigénység között megállapítandó külön jutalék %-ot fizetne. A központi elnökség ezen átirata tudomásul vétetett.

Csiszár Pál zalaegerszegi polgári iskolai tanár úr felolvasása ama kérdés megoldásával foglalkozott, hogy a történelem a népiszkolákban miként taníttassék? Szerinte a történelem a népiszkolákban nem ismeretterjesztés szempontjából tanítandó, hanem nevelő hatása legyen. Ep ez okból pálcát tör azon, sok helyen divó történelmi tanítás felett, mely megelékszik a királyoknak sorban betanításával, az azok alatt előfordult események szóról szóra elreclitálásával, melyek az emlékező tehetőséget ugyan többé kevesebb élesítik, de a jellemképzésre semmi befolyást sem gyakorolnak. A magyarság amugy is csekély számmal van és egészen elszigetelve él egyedül s a más nemzetiségek assimiláló törekvései ellen csak így védhető meg, ha az ifjuság már ideje korán megtanul nemzetiségehez ragaszkodni. Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha mihamarabb megismertetjük gyermekünket nemzeti történelmünk kimagasló jeleivel. És ez okból leghelyesebbnek tartja azon tanítást, mely a történelmi események chronologicus rendben való tanítását megelőzve, egyes jeles királyok és derék hazafiak életéhez fűzi azon kor eseményeinek előadását. Igaz, hogy ezen tanítás a rendszer rovására történik, de annál kitünőbb hatása van a jellem képzésre nézve. Egyúttal elősorolja azon királyokat és történelmi egyes kimagasló férfait, akik szerinte tanítandók lennének. Ez uton véli értekezni, hogy derék polgárokat, jó család-apákat és igazi hazafiakat nevelünk. — Értekezni ezen

dolattól kezdve azután nem is látta többé senki Mátét a néző téren bérelt zártszékében, a hol ez előtt felvonások közben csupa udvariaságból a szomszédját, az adósszédnét szokta mulatni — elköltözött onnét a couillissák közé, imádása tárgyának közvetlen közelébe.

Hogy pedig mit jelent az, ha az érzelmektől áradó szív már a színész élet eme szentélyébe is szerencsés bejutni, azt úgy hiszem mindenki tudja, a ki valaha, vagy életében csak egyszer is udvarolt színésznőnek.

Tudta ezt Máté is s nem is késett kizsákmányolni helyzetének előnyös körülményeit s egyik este, midőn szíve bálványának épen nem volt szerepe, nagy dolgokra határozta magát. Feltárta érzelmét a kis Laura előtt, bevallotta, hogy szereti, imádja, forrón, végtelenül, elmondta, hogy nélküle nem tud élni, hogy csak keze teheti boldoggá, igen boldoggá!

És a primadonna?! Hangos lahotára fakadt ezekre az émelelős szavakra s csak annyit jegyzett meg Máté-nak, hogy nagyon jól ismeri ő már az efféle üres phrazisokat, a melyekkel azonban legkevésbbé sem engedte magát az önfeladás sikamlós utjára csábitani.

Mátét természetesen az első pillanatban nagyon is lehütötte e nem várt, száraz, de érthető felelet; azonban csakhamar összeszedte magát, oda térdelt a kis színésznő lábai elé, megfogta puha büröny kezeiket, az után újra elmondta, hogy szívébe a legtisztább, legnemesebb szerelem tüze lángol s hogy nincs egyéb vágya, óhaja, mint őt bírhatni, magáénak, feleségének mondhatni.

És az igaz érzelmek ezen őszinte szavai Laurát is meglepték. Rá nézett azokkal a ragyogó szemekkel Mátéra, megfogta gyengéden kezeit, azután csak annyit mondott neki, hogy — már késő, ön nem lehetek soha, mert már fél éve — asszony vagyok! —

Máté meg volt semmisülve. Dült szívvvel rontott lakására. Egész éjjel nem tudott aludni s másnap búbánatában egyik disznót a másik után csinálta az actának, s a keserű csalódás azt az elhatározást érlelte meg lelkében, — hogy sohasem házasodik meg-

hazafias érzelmű és a történelem helyes tanítási irányát kijelölő felolvasását a közgyűlés helyesléssel és elismeréssel fogadta.

Az Főtvös alap és a magyar néptanítók árvaháza alapjának kezelésére a közgyűlés Bódy József, Fallér József és Csizsár Pál urakból álló bizottságot választotta. — E bizottság feladata mindkét alap részére tagokat gyűjteni, a befolyó tagsági díjakat kezelni, arról a közgyűlésnél jelentést tenni s egyúttal intézkedni, hogy a befolyt összegek rendeltetési helyükre jussanak.

A közgyűlés örömmel vette tudomásul Breisach Sámuel pártoló tag úr azon nyilatkozatát, hogy a magyar néptanítók árvaháza alapjának gyarapítására évenként 6 frtot fog fizetni.

Olvastatott a számvizsgáló bizottság jelentése, mely szerint a számadás rendben találtatott s az egylet 292 ftt 35 kr. pénzkészlettel rendelkezik, melyből 292 ftt takarékpénztárban van elhelyezve, s a tagoknak kölcsönadott tőke és kamatkövetelés 191 ftt 48 kr, úgy hogy az egylet vagyona 483 ftt 83 krt tesz. A számvizsgáló bizottság jelentése alapján egyleti pénztárnoknak a felmentvény megadatott.

A járásköri elnök úr részletes jelentést tesz a választmányának a tanszermuseum létesítése érdekében tett eljárásáról s egyúttal bemutatja a tanszermuseumi bizottság kidolgozott szabályzatát. A választmány ez irányú eljárását a közgyűlés helyesléssel vette tudomásul; egyúttal Festetics Benó gróf segédtanfelügyelő urnak költsönöt szavazott a tanszermuseumi bizottság szabályzatának kidolgozása körül kifejtett lekötölező szívesességeért.

Bódy József egyleti tag úr indítványára elhatározatott, hogy a segélyegylet pénztárából vett kölcsönök ezután két év lefolyása alatt nyolc egyenlő részletben törlesztendők.

A jövő tavaszi közgyűlés helyéül Nagy Kutas jelettett ki s egyúttal megállapított ezen közgyűlés tárgysorozata.

Végül az új tagok felvétele eszközöltetvén, elnök úr a rendes tagok nevében köszönetét fejezte ki a megjelent iskolászeki, úgy pártoló tag uraknak a közgyűlési szíves megjelenésükért s a közgyűlést 1 1/2 órákor bezárta.

Helyi megyei és vegyes hírek.

Felseges királynékné névnapja alkalmából f. hó 19-én a helybeli róm. kath. templomban hálaadó isteni üsztelet tartott; az egyházi ünnepélyen képviselve volt a megye tisztikara, a városunkban levő egyes kir. hivatalok; a tanuló ifjúság tanítói kíséretében jelent meg.

Hirdetmény. Zalamegye törvényhatósági bizottsága f. 1883. évi november hó 26-án d. e. 10 órákor Zala-Egerszegen a megyeház nagy termében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tüzetes tárgyat képezzenti: 1. Az 1884. évi közmunka beosztás és utépítészeti tervzet megállapítása. 2. Az igazoló választmány jelentése a f. évi november hó 8-án megtartott pótválasztások eredményéről és a legtöbb adót fizetők névjegyzékének kiegészítéséről. 3. A megyei árvapénztárnak 1878—79—80. évről szóló számadásai és az állandó választmányának ezen számadásokra vonatkozó véleményes jelentése. 4. Alispáni előterjesztés a f. év végéig megszűnő megyei foglarság iránt. 5. A katonabeszállásolási terhének arányos megosztása céljából alkotott megyei szabályrendelet 1. és 4. szakaszai értelmében az 1884. évre szükséges megyei katonai beszállásolási pótdó összegének és az ezen alaphól fizetendő napi kártalanításnak megállapítása. Mivel a törvényhatósági bizottság tagjai tisztelettel értesítetnek és szíves megjelenésre felkértek. Zala-Egerszeg, 1883. november hó 16-án *Glavina Lajos* s. k. főispán.

Főuri adomány. Festetics Taszilló gróf ömeltósága Keszthely városának lakosságát örök hálaóra kötelezte le ama nagylelkűsége által, hogy a balatoni fürdőit ú mindkét oldalán elterülő ugynevezett „Hanczok rétjéből” 20 katasztrális holdat engedett át a városnak sétátérül. A városi képviselő testület f. hó 17-én tartott gyűlésén terjeszté elő Reischl Vencel városbíró a város kegyurának ezen, a város emelését nem kis mértékben elősegítő adományát. — A jelen volt városi képviselők kitörő éljennel fogadták e nemes adományt és lelkesedésök nem ismert határt, midőn értésökre esett, hogy a nagylelkű főúr azon ígéretet tette, miszerint a városnak adományozott eme területet a lehető legrövidebb idő alatt a haladó kor kívánalmainak teljesen megfelelő parkká fogja átalakítani, gondoskodik a befásításról, valamint a sétátér tisztán tartásáról. — Vajha az ég minden várost egy ily lelkes főúrral áldana meg!

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Kiss István nagy-kanizsai kir. törvényszéki ajjegyzőt ugyanazon kir. törvényszékhez jegyzővé, Szabó Elek nagy-kanizsai kir. törvényszéki joggyakornokot ugyanazon kir. törvényszékhez ajjegyzővé nevezte ki.

Szepetk és Bezeréd községek tűzkárosultjai részére városunkban eszközölt gyűjtés eredményét illetőleg vettük a következő sorokat: Tekintetes szerkesztő úr! Van szerencsém tudomására hozni, hogy a tek. szolgabírói hivatalnak 5535 sz. alatti felhívásával kiküldött gyűjtő íven, mely a Szepetk és Bezeréd községbeli tűz által károsultak részére eszközözendő gyűjtés érdekében adatott ki: Zala-Egerszegen 39 ftt 24 kr. folyt be; egyúttal tisztelettel megjegyzem, miként nevezettek részére helyben a tek. szolgabíró úr kiküldöttje által már korábban is gyűjtetett segély. — Adakoztak: Zala-Egerszegi takarékpénztár 5 ftt, Simon István 50 kr., Németh Imre 50 kr., Kohn Samu 50 kr., Weisz Eduárdné 50 kr., Ragendorfer Samu 40 kr., Weinberger Hernán 30 kr., Ragendorfer Samu 40 kr., Weinberger Hernán 30 kr., Angelus Fáni 10 kr., Mayer Anna 50 kr., Horváth Károly apát 2 ftt, Arvay Lajos 1 ftt, Heinecz Károly 20 kr., Arvay István 2 ftt, N. N. 20 kr., Engelsmann

Izrael főrabbi 30 kr., Fenyvesi 20 kr., Klosovszky Márton 10 kr., Rechnitzer 30 kr., Varga Vilmos 1 ftt, Singer 20 kr., Kremzír 10 kr., Fischer László 50 kr., Pál 10 kr., Erdős Irma 50 kr., Hajik István 1 ftt, Eisenstädter Zsigmond 20 kr., Policzter Ignác 10 kr., Híde József 50 kr., Hajmási János 10 kr., Kovács Györgyné 10 kr., Kovács József 20 kr., Máyer 20 kr., Mészory 10 kr., Behm János 20 kr., N. N. 10 kr., Czinder István 1 ftt, Nyáriné 10 kr., Szigethy Antalné 50 kr., Mángin Károlyné 1 ftt, Kozma Dénes 20 kr., Hantyné 10 kr., Fängler Mihály 34 kr., Kaiser József 10 ftt, Hubay György 3 ftt, N. N. 30 kr., Deutsch Manó 1 ftt, S. Sándor 20 kr., N. N. 30 kr., Hubinszkyne 1 ftt, Fürst Izidor 30 kr., Kelt Zala-Egerszegen, 1883. évi november hó 15-én *Vöczkönyd László* v. jegyző.

A halotti felekezeti iskola állapotára vonatkozólag vettük a következő sorokat: A ki a kiadott rendeletek üdvös hatásáról meggyőződést akar szerezni, az jöjjön Hahóra. Ezen községhez az absolut kormány idejéig kezdve a mai napig több mint 70 rendelet érkezett az iskola építés ügyében; de e rendeletek úgy látszik eredmény nélkül hangzottak el a pusztában. Találunk ezen rendeletek közt a boldogult Bach és Shmerling korszakból valókat, úgy alkotmányos korszakunkból valókat is — és mégis ott állunk az ügyvel, hogy iskolánk szétülséneke sem ideje, sem órája. A rozzant iskola épületet megtekintette már két ízben a veszprémi egyházmegyei főtanfelügyelő úr önagsága, valamint a megyei fő- és altanfelügyelő urak; jelentés tétetett személyi bizottsági szempontból a közigazgatási bizottságnál és mind ennek dacára ez ideig mi sem történt. Igaz, hogy a Bach időszakban egy szigorú ukáz jelent meg, mely a dűlő fölben levő iskola építését már akkor elrendelte és a község az ahhoz szükségeltető anyag egy részét meg is vásárolta, de miután az építés kezdetét nem vette, az összevett anyag az alkotmányos időben elmállott, mint a niczki ember szüre. Iskolánknak, melyben naponta 100 gyermek nyeri oktatását, jelenlegi állapotára idegrázó beenyomást gyakorol a szemléllőre, mert nem tudjuk mely órában temeti romjai alá a fejledező műszakát! Vajha jelen felszólalásunkat az intező körök komoly megfigyelés tárgyává tennék és a bajt mielőbb gyökeresen orvosolnák, mert a jelen állapot továbbra fel nem tartható!

Köszönet nyilvánítás. A „zalamegyei tanszermuseum” részére vettük a következő pénzületi adományokat: 1.) Fötiszt. Pap János nagy-kanizsai főgymn. igazgató úrtól 1 frtot. 2.) T. Balassa Benó polg. isk. tanár úrtól 1 frtot. — Továbbá a „zalamegyei tanszermuseum” részére beküldött Lampel Róbert könyvkereskedő Pestről 20 drb. népszerű iskolai, 5 ftt 50 kr. értékű, Vilken és Vaild könyvkiadók 1 db. kereskedelmi iskolai, 2 ftt értékű, Udvarj Jenő IV. p. oszt. tanuló Zala-Egerszegről 23 drb. polg. isk. 6 ftt értékű könyvet. Fogadják a nemes adakozók a bizottság hálás köszönetét.

Gazdasági előadó. A mezővelés, ipar- és kereskedelmiügyi m. kir. miniszter által az alsó-lendvai járásra nézve Román Dániel tánta-kozmadombjai lakós az állandó gazdasági tudósítót bizott meg.

Uj hal a Balatonon. A balatoni halászok nem rége a Balatonban egy egészen ismeretlen halat fogván, e halat felküldték a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz, ahonnan ismertetés végett leküldték Soos Mihály urhoz, a keszthelyi gazdasági tanintézet egyik derék tanárához. Nevezett tanár urnak a kérdéses halra vonatkozó és a miniszteriumhoz felterjesztett bírálatából közöljük a következőket: A borszeszbe zárt halacska — Krizsch János meghatározása szerint Gobius marmoratus — Balatonunkban általan véve a ritkább jelenségek egyikét képezi; vidéki jövevénynek tekinthető, mely valószínűleg a Dunán és Sió-csatornán át jutott el hozzánk, miután rokonfajai, a Gobiusok a délebbi vizekben, különösen pedig a fekete tengerben tanyáznak. De az sem lehetetlen, hogy petéikben jutottak el hozzánk, melyek valamely vándoradárnak nedves tollazata közé tapadva s általa megvédve, mint életképes magvak hozattak át vizeinkre. A halatj itt a környékbeli halászok előtt ismeretlen, azok közül kiknek bemutatam, csak egyik látszott némileg ismerni, — tulajdonképen arra emlékezett, hogy egy év előtt a szomszédos berényi vizen hozzá hasonló halat fogott, de azt új lazacznak gondolván, visszabocsátotta. Ezt részben az illető halnak igénytelen kisínysége is megfoghatóvá teszi. Ezzel kapcsolatban azt is ki kell emelnem, hogy a kaliforniai lazacok érdemében tett kutatásaim és tudakozásaim legalább eddigelé negatív eredményre vezettek, a Balaton vize nem látszik számukra kedvező laktanyáknak és közegnek. Az általam kikérdezett halászoknak csak egyike állította, hogy ama halfajból egy példány halójába akadt; de a mint már fennebb is említém, a nálam lévő halacska előmutatására legott a két halnak azonosságát ismerte el. A reményt egyebiránt még feladni nem szükséges, az utánkutatást jövőben is folytatom; a sok ezer példányban kibocsátott lazac-ivadéknak egyike-másika mégis csak megmaradhatott s ha ezek megnövekedve új ivadékok nemzenek, ezen a meghonosodás már jóval könnyebben fogatosul. Kételyemet az támogatja leginkább, hogy piacunkra a legapróbb ugynevezett rizk-halacska is néha tömegesen kerülnek, melyek ritkán ütök meg a 8—10 centimetryni nagyságot s azon eszköz, mely ezeket kimeríti, bizonyára a jelzett halak számára is elég sürüsséggel bír.

A vidoveczi november 8-iki bizottsági pótválasztás ellen, mint bennünket értesitenek, semmisségi panasz adatott be a megyei igazoló választmányhoz. — A semmisségi panasz okát illetőleg szavahihető egyéntől nyert értesülésünk szerint többi közt felemlítjük, hogy a választási elnök egyik felszólamló bizalmi férfit csúf nevekkel illette, sőt az asztaltól eltávolítva, a szobából kiutasította s azután az ajtót bezárta. Panasz-kép felemlítik még, hogy az elnök délben Domborúra menvén ebédelni, csak 1/4 órákor jött vissza s a szavazás az ideig fel volt függesztve úgy, hogy e törvény-sértés miatt egyes községek, mint a légrádiak is, anélkül hogy szavaztak volna, haza mentek.

Tűz volt f. hó 22-én este 6 1/2 órákor Ola végén az ugynevezett Gógán malomban, mely épen épülő félben volt. A malom egészen leégett, de a lakóházat megmentették. A malom tulajdonos kára 1700 frtra lett becsülve hivatalosan.

Nagy-Lengyelben f. hó 18-án esti 1/2 10 órákor ismeretlen okból tűz ütött ki és két lakóház gazdasági épületekkel együtt elhamvadt. Az egyik ház biztosítva volt.

Meteorologiai észleletek Csáktornyan október hóról. Közép légnymás: 749.1 millimeter, legnagyobb légnymás: 59.8 mm. 8-án reggel 7 órákor, legkisebb légnymás: 37.4 mm. 1-én reggel 7 órákor. — Közép hőmérséklet: \bar{t} 10.8°C. legnagyobb hőmérséklet 22.4°C. 18-án d. u. 2 órákor, legkisebb hőmérséklet: \bar{t} 3.4°C. 7-én és 8-án reggel 7 órákor. — Közép párányomás: 7.7 mm. A levegő közép nedvessége 83.1%, legesekélyebb nedvesség 42%, 18-án d. u. 2 órákor. — Közép felhőzet (0-tól 10-ig számitva) 5.9. Egészen derült ég észleltetett: 1-szer s egészen borult: 39-szer. Közép szél erősség: 1.7. Összesen észleltetett 91 szél és pedig: északi: 32; északkeleti: 3; keleti: 11; délkeleti: 1; déli: 33; délnyugati: 3; nyugati: 3; északnyugati: 5. Szélesend megfigyeltetett: 2-szer. — A légköri csapadék havi összege: 55.60 mm. Legnagyobb csapadék volt — 20.20 — 23-án. Eső volt: 13 napon, köd volt: 6 napon. Villogás észleltetett: 3-szor s szivárvány: 2-szer. Harmat volt: 5-ször. 10-én reggel 10 óra 41 perckor északi irányban haladó gyöngye földrengés észleltetett. *Jeney* észlelé.

Tanítók figyelmébe. A vallás- és közoktatásügyi miniszter f. évi 25557. sz. a kelt rendeletében közli a tanügyi hatóságokkal a pénzügyminiszternek a pénzügyi igazgatóságokhoz intézett azon rendeletét, melynek értelmében a néptanítók az 1867. évi 38 t. c. 142 §-ában megállapított illetmények behajtása iránt a szolgabíróhoz, kik tanfelügyelőhöz vagy közigazgatási bizottságokhoz intézett folyamodványaikra a bélyegmentességet kiterjesztette.

Egy férfi hullat dobott ki Deklezsín közelében mult hó 31-én a Mura folyó. Az orvosrendőri vizsgálat e hó 2-án megejtetvén kintt, hogy ez azon egyénnek hullása lehet, aki a murasonbati szolgabírói hivatalnak értesítése szerint Korong községből vizsgálat keresés végett néhány nappal ezelőtt Stájerhonba ment át, Rotsman nevű és krotendorfi születésű.

Öngyilkosság. Parrag Sándor, a kustányi molnár kocsisa, f. hó 4-én délelőtt 10 órákor az istállóban felakaszta magát. A helyszínen azonnal megejtett orvosrendőri vizsgálat alkalmával a halál okául öngyilkosság állapított meg. Nevezett kocsis ugyanis gazdája előadása szerint két hét óta erős fej- és fülfájásban szenvedvén, rajta örület vett erőt s ez állapotban lett öngyilkos.

Megegyék nevezetesebb borkereskedői. A „Közgazdasági Értesítő” f. évi 42 számában közölve van Magyarország nevezetesebb borkereskedőinek névjegyzéke 1883. évről, egybeállítva a hazai kereskedelmi- és iparkamarák jelentése alapján az országos borászati kormánybiztos által. — E hivatalos kimutatás szerint megegyékben nevezetesebb borkereskedők: Ujlaky és Hirschler A.-Domborun, Fischer Nathán, Fodor József, Hirschman Sándor, Máyer Salamon, Neuman Mór, Rosenber Lajos Csáktornyan; Beck Kálmán, Böhm Mihály, Breyer Gyula, Breyer Kálmán, Hoffman Adolf, Laskay Ferenc, Lázár Lipót fiai, Schleifer Sándor, Weltner Jakob Keszthelyen; Blau M. fiai, Blau Pál, Elenspanger fiai, Guttman H. S., Weissmayer Mór N.-Kanizsán; Ramasetter V. utóadi Sümegyen; Frisch János fia, Márton Gáspár, Leszner Manó és fiai, Leszner Ferenc, Szigly János Tapolezán; Lachenbacher Fülöp fia, Rechnitzer Jakob Z.-Szt.-Gróthon.

Hirtelen halál. Október hó 31-én Völgyi Péter 40 éves, r. kath. nős, petri-ventei lakós, erdőőr, reggel hazulról az Ibrika nevű erdőbe ment és onnét este nem térvén haza, rosszat sejtő neje e hó 1-én Box József nevű petri-ventei lakós juhászbojtárral felkérésére indult és az enlített erdőben azon kunyhóban, melyben pihenni szokott, arcával a földre fordulva halva találták; mellette volt tarisznyája, melyben kenyér, alma és divó volt, körülötte pedig divó és alma héj, ami arra mutat, hogy a halál bekövetkezte előtt éhezett. A rendőrorvosi vizsgálat megejtetvén, abból kintt, hogy a nevezett erdőőr már több év óta köhögésben szenvedett és már gyógykezeltetett is, sőt már az uradalmi orvos által terpetün olaj belégzése is elrendeltetett; a hullán a külérőszak legesekélyebb nyoma sem találtatott és a járásorvos véleménye szerint nevezett nagyfokú tüdőleégdagban szenvedett és a halál belső tüdő véredény repedés és elvérzés következtében állott be.

A magyar földbirtok. Keleti Károly miniszteri tanácsos egybeállítása szerint Magyarországon a birtok száma nagyság szerint így áll: 5 holdig 1-444,400, 5—15 holdig 642,091, 15—30-ig 260,619, 30—50-ig 77,280, 50—100-ig 77,280, 100—200-ik 11,365, 200—500-ig 9,246, 500—1000-ig 4,502, 1000—3000-ig 3,881, 3000—5000-ig 818, 5000—10,000-ig 495, 10,000 holdon felül 231. Ha a földbirtokot osztályozzuk oly módon, hogy a kis (paraszt) birtokra 5—30 hold, a kis közép birtokra 30—200 hold, a valódi közép birtokra 200—1000, az uradalmi birtokra 1000—10,000, végre az uradalmi latifundiumra 10,000 holdnál több vétessék, azt találjuk, hogy Magyarországon 2-348,110 kis (paraszt), 118,981 kis-közép-, 13,748 valódi közép-, 5195 uradalmi és 231 latifundialis birtok létezik. Ezen öt csoportból az elsőre 15-027,889, a másodikra 6-740,000, a harmadikra 6-660,000, a negyedikre 14-240,000 s végre az utolsóra 3-930,000 hold birtok esik. — A birtokok természetét tekintve Magyarországon a korona és kincstár kezében 2-723,012, közalapítványi tulajdonban 385,937, városi és községi tulajdonban 6-325,681, egyházi kézben 1,288,612, hitbizományokban 463,352, végre magán birtokban 35-411,294 hold föld van, minél fogva a holt kézen levő birtok Magyarországon 11 millió holdnál, vagy az összes földbirtok egynegyed részénél többre rug.

IRODALOM.

Az „**Olvasókör**” című regény folyóiratot, mely már öt év óta a legnagyobb mérvű pártolásnak örvend, őszintén ajánljuk t. olvasóinknak. Most, midőn a hosszú esték bekövetkeznek, s ki-ki családi tűzhelyéhez van szorítva, igen kellemes, s lelket gyönyörködtető szórakozást nyújt e két hetenként csinos kiállításban pontosan megjelenő, s a világ regény irodalmának érdekfeszítő remekét hozó folyóirat.

Az „**Olvasókör**” által tetemes összeget takarít meg az olvasni szerető közönség, mivel a benne folyó kitűnő regények külön-külön sokkal többbe kerülnek, mint azok az évenként 24 (5 tömött ives) füzetben összefoglalva vannak. — Az ötödik évfolyam 4-ik füzeté Montépin Xaver, világhírű írónak latásteljes, bonyodalmas, bővelkedő, gördülékeny menetű legújabb történeti regényét „A rejtett milliók”-at hozza, mely az olvasó figyelmét teljesen leköti, s megragadja. Az „**Olvasókör**” előfizetési ára egész évre (24 füzet) 6 frt, félévre (12 füzet) 3 frt, negyedévre (6 füzet) 1 frt 50 kr. — Előfizetői pénzek posta-utalványon az „**Olvasókör**” kiadóhivatalába Budapest Stacio-utca 31. sz. alá küldendők. Mutatványszámok bárkinek egyszerű levelező-lapon való megkeresésre készséggel küldetnek.

Ujfalvyné Bourdon Mária „Párisból—Szamarkandig” című nagyérdemű utazási művének újabb 5 füzeté (4—8) jelent meg Révai testvérek kiadásában Budapesten. Eltekintve attól, hogy az illusztrációk tekintetében, akár azok nagy mennyiségét, akár művészi kivételét nézzük, a magyar irodalomban pártját ritkító, a magyar utazási művek sorában pedig páratlanul álló diszkrét kapunk, mely gyönyörűséget szerez a szemnek akkor is, ha az elmet talán a száraz közlemények untatnak. — Itt a tartalom is olyan, mely élvezetes olvasmány minden nem és korbeli embernek, ha utazások iránt valaha is érdeklődött. Ujfalvyné asszony francia nő és származása elég biztosíték arra, hogy fölle hiven tájékozott vissza szellemét, mely minden sorból, minden szóból felénk mosolyog, ellenállhatatlanul ragadva minket a tündérvilág felé, melyek itt, e leírásban meglevevülnek és feltájtják előttünk minden szépségüket, minden varázsukat. — Évezredekkel tekintünk vissza a régi korszakra és párhuzamot vonunk az akkori és a mai idők között. Ujfalvyné asszony figyelmét nem kerüli el a legkisebb vázlat sem és oly lelkiismeretesen számol be tapasztalataival, mintha minden olvasója egy-egy ellenőrzője lenne. Pedig olvasóinak száma Európa minden nyelvén ezerszázra emelkedett. — Meleg ajánljuk a művet, melynek megszerzése seukit sem terhel valami különösen. Füzetekben jelenik meg és egyes füzetek ára csak 30 kr. pedig két teljes iv, legalább is 8—10 képet tartalmaz mindegyik; havonként 2—3 új füzet jelenen meg, rövid egy ó alatt oly díszes kötetekkel szaporodik könyvtárunk, melyet nemcsak magunk lapozunk gyönyörrel, de szívesen mutathatunk bárkinek is.

Megjelent és szerkesztőségünkbe beküldött **Kiállítás utmutató** az 1885. évi budapesti országos általános kiállítás bizottsági tagjainak, a kiállítás iránt érdeklődőknek. Hivatalos adatok alapján szerkesztették Balogh Vilmos minisiter és kiállítás titkár és Toldy Ferenc az országos bizottság jegyzője. Ara 60 kr. A mű Grill K. m. kir. udvari könyvtáros bizombában jelent meg és valamennyi hazai könyvtárral kapható. E mű nélkülözhetlen mindazoknak, akik a kiállítás részét akarnak venni, mert minden tekintetben kellő utbaigazítást nyerne. — De tanulságos olvasmányul szolgál bárkinek is, miért is e házagpótló, hasznos és terjedelmhez képest olcsó kézikönyvet a t. olvasó közönség szíves figyelmébe ajánljuk.

Felelős szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Hirdetések.

Stein Samu
aranyműves Budapesten
Király utca 53. sz. Akácfa-utca szögletén
ajánlja
óra, arany és ezüstnemű
r a k t á r á t.
Mindenemű javítások a legjutányosabb áron elkészítetnek.
Minden országos vásár alkalmával pár napig Zala-Egerszegen tartózkodik.
5. 9-7.

2 frt 93 kr.
Csak férfiak számára.
1 táveső mint óra függelék nagytő üveggel, mulatató és érdekes.
12 darab fénykép, egyesek és kettősek, érdekes női arcképek visít kártya alakban.
6 db. La ferme cigaretté használható tartalommal.
Egy carton tartalmazza egy pillantás a magasba, hatalmas tréfa urak számára.
EZEN GYÜJTÉMÉNY együttvéve csak 2 frt 93 kr-ba kerül, postán küldve 18 krral több dobozonként és postaszállítótellel.
Fő széküldési raktár **Bécs. Rix II.**
93. 4-4.

3531/ik 1883.

Árverési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstar végrehajtónak **Füle Janos** végrehajtást szenvedő elleni 2783 frt 50 kr. tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zala-egerszegi kir. törvényszék területén levő, a kemendi 8. sz. tjkvben A I 1. 2. 4. 5. sorsz. ingatlanra 396 frt o. é. kikiáltási árban s a 1. sorsz. szőlőre s tartozékaira az árverést 661 frtban megállapított kikiáltási árban s a B. 1743 73. sz. alatt

bekelezett kikötvény érintetlen hagyása mellett elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1883. évi december hó 20-ik napjának d. e. 10 órakor **Kemendeu** a községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10^oát, vagyis 39 frt 60 krt és 66 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminisiteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánátpénzeket a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Zala-Egerszegen 1883. évi szeptember hó 17-ik napján.

Szalay Laszlo **Mihalovics Károly**
jegyző. 117. 1—1. h. elnök.

Elért gyógyhatások,

melyek a csodával határosak, melyeket a Hoff János-féle maláta gyógytápláló-präparatumok eredményeztek, amit egész Európában 400 nyilvános gyógyintézetnél több hivatalosan bizonyított.

Legkínosabb kelék, legveszedelmesebb tüdő- és gyomorhajók megletek gyógyítva az első Hoff János-féle maláta-gyógytápszerék által. (A meggyógyultak saját szavai.)

Hoff Jánosnak

a valódi maláta gyógytápláló-präparatumok egyedüli feltalálójának és készítőjének, a legtöbb európai hataának udvari szallitójának, es. es. kir. tanácsosának, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának, a porosz és német rendek lovagjának és Hoff János-féle maláta präparatumok egyedüli gyártójának, Bécsben, Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2. sz. Iroda és gyári raktárhelyiség: Graben, Bräunerstrasse 8. sz.

Legújabb nyilvános gyógytudósítás és köszönetnyilvánítás.

Tekintetes uram! Április óta igen meggyérült torok-gégékatarusban szenvedtem, minden, az orvosok által ajánlott szerék eredménytelenül voltak. Oly rekedt voltam, hogy egy szót sem tudtam hangosan beszélni, erős köhögési rohamban szenvedtem, semmi étvágyam sem volt, nem tudtam aludni, folyton soványodtam és erőm fogytak; végre egy helybeli lapban figyelmessé lettem az ön gyógyeredményere (torokgégékatarus); habár nem vagyok barátja a lapokban való hirdetéseknek, végre mégis elhatároztam magamat és rendelést tettem önek itteri raktárában maláta kivonat-egészség söréből és matata cukorkáiból és kinyilvánítottam, hogy Isten segítségével és az ön kitűnő gyógyhatású szere által most jelentékenyen jobban érzem magamat. Sokkal jobban érzem magamat, észrevehetőleg erősbédim, kitűnő étvágyam van, nyugodtan alszom és dolgaimat ép oly rendszeren végezhetem, mint az előtt A mindentudó Isten ókái eltesse a szenvedő embernek oly rendesen végzetem, alyha meg tekintetes uram meggyógyítja a torok-gégékatarusát. Meg egyszer ön kitűnő hatású gyógytápláló-präparatumát, melyet számomra küldeni írt, megkaptam. Kérem, sziveskedjek számomra küldeni 10 doboz maláta-cukrot, 10 kilo gyógyhatású csokoládét, 5 palaek koncentrált maláta kivonatot. —
Kitűnő tisztelettel lekötelezettje
Pozsony, 1882. december 28-án **Kerner Antonia** kapitány leánya.

Katonakórházak főorvosainak hivatalos gyógyjelentése.

Cs. és kir. 28 számú Helyőrségi kórház Agramban. Hoff János maláta-kivonatú egészség-söré és maláta egészségi csokoládéja kitűnő hatásúnak nyilvánult labadozó betegéknél, továbbá katarus, nehéz légzési bajban szenvedőknel legkínosabb erősítő és gyógyító szer. **Dr. Kaiser** törzs és kórházi orvos. **Dr. Ischitz** főorvosorvos.

A valódi Hoff János-féle maláta-kivonatú egészségi sör ára: 13 palaek 6 frt 06 kr., 28 palaek 12 frt 68 kr., 53 palaek 25 frt 48 kr., 13 palaektól fölfelé házhoz ingyen szállítatik. Bécsből szállítva: 13 palaek 7 frt 26 kr., 28 palaek 14 frt 60 kr., 53 palaek 29 frt 10 kr., negyed kilo maláta csokoládé I. 2 frt 40 kr., II. 1 frt 60 kr., III. 1 frt. Nagyobb megrendelésnél árleengedés. Maláta-cukor 1 doboz 60 kr. (fél és negyed doboz is kapható). 2 frt áron alul nem küldetik. Az első, valódi hamisítatlan Hoff János-féle mell-maláta-cukor kék papírban van. Vételnél csak ilyen kell kérni.
Kapható: Zala-Egerszegen Hollósy József gyógyszerüzében, valamint Hubinsky Adolf és Weisz Jónás unokaöccse kereskedésében. 96. 12—11.

Cs. kir. szabadalmazott

egyetemes emésztő-por
Dr. GÖLIS-től.

(1575-től fogva kereskedelmi cikk. — Bejegy zett cég.)

Eddig még utol nem éretett hatására nézve az emésztés- és vértisztítás terén, s a test táplálása és erősítésére nézve. Ezáltal naponként kétszeri és sokáig folytatott használata mellett valódi gyógyszerre válik számos még makacs betegségekben is, mint p. o. emésztési gyengeség, mellgyás, a gyomor-tulterhelése, a belek pettyhüdtisége, idegygyengeség, mindennemű aranyeres bajok, görvény, guga, sápadtság, sárgaság, valamennyi idült bőrbaj, rák, időszakos fájás, ferges és köves betegségek, túlnyálkásodás, stb. Ez az egyetlen és gyökéres szer a meggyógyított köcsvény és mellhajban (tuberculose). Asványéiz, gyógyomódnál ugy ezelőtt, mint annak használata alatt, valamint utólagosan gyógyszerül is kitűnő szolgálatot tesz. 68. 25—22.

Egy nagy doboz ára 1 frt 26 kr. — Egy kis doboz 80 kr. Kapható: Z-Egerszegen Hollósy József gyógyszerésznél, valamint általában az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerüzében és fűszerkereskedésében.

A hamisítástól megmenekülésre figyelmeztetek mindenkit, hogy a valódi egyetemes emésztő-por dr. Golis pecsétjével van elzárva, s minden doboz a védbélyeggel, s kívülről ily címmel van ellátva. **K.k. concess. Unio. Speisen-Pulver des dr. Golis Wien.**

Főszállítóhely: Bécsben, Stefansplatz 6, (Zwettlhofer).

Nyomatott özv. Tahy R-nál Zala-Egerszegen.

Kitüntettetett Bécs Triest 1882, Kecskemét, Fehérvár, Wels.

Egger-féle díjjutalmazott különlegességek.

Az Egger-féle mellpasztilla, általánosan ismert és kitüntettet szer **köhögés, rekedtség és elnyalkásodás** ellen elannyira, hogy számos bel- és külföldi szak-tudós e nemben a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajcáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszerüzében kaphatók. —

Gyomorhaj ellen Egger-féle Sodapasztillák mindenféle gyomorhajók, emésztéshiány, gyomorrhev, beltunyásig, görvény, halvány-ság, ismétlődő fájás ellen. Ezen pasztillák, melyek egy ezen célra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lelékzést. — Egy eredeti doboz utastással 30 kr.

Egger zuzmohnövény cukorkái (lichenis carraghen) a legfinomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óják a lé zési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivataloskál fogva sokat beszélnek, el re mulasztanak ezen kitűnő cukrokat használni. Jóságuk dacára könnyen beszerezhetők: egy doboz 15 kr.

Egger val. mandula formájú maláta bonbon Csomagolva, valódi amerikai hártypapírcazkókból. Biztos óvszer köhögés, rekedtség és gége kiszáritás ellen. Igen tiszta maláta-kivonatokból és cukorból vannak készítve és nem képeznek semmiféle gyomorsavat. Egy eredeti zacskó 10 kr.

Ezen különlegességek eredeti áron kaphatók: Zala-Egerszegen Hollósy József; Nagy-Kanisza: Belus József és Práger Bela, Szombathelyen Rudolf Alajos és Simon Gyula gyógyszerüzeknél. — 30. *—25.

FIGYELEMTETÉS.
Az általánosan ismert, jó hírnevének örvendő s többoldalilag kitüntettet sósboroszterezéskészítményem — kelendőségénél fogva — sok utazásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon élmjegyeimet módosítom s arra két nyomtatott sorszámmal ellátott kártyát veszem föl, bejegyezve az az egy számszámú védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ
gyors enyhítést okozó: erős szeszszegítés, fagyos, fagy- és felfújásnak, szeszgyengeség, hasnyáltejes, stb., stb., ellen. Feszítéskészítményem is igen alkalmas, a memóriában a fogak fájását elűzheti, a foghúst erősíti és a száj tisztává teszi. Szárazban 12 liter a szesz eljártólása után, valamint aludni, a szesz fejmosására is, a hajlég próst esere, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak elhárítására. —
Ár: egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.
Használati utasítás magyar vagy német nyelven bizományos-számos nyelven is ellátva, minden üvegghez ingyen mellékeltek.

BRAZAY KÁLMÁN,
Budapest, IV. Múzeum-körút 29. sz.
Védjegy 419. és 420. szám.

Orvosilag ajánlva:
Dr. Koch orvostudor általános gyomor keserűje
egy eredeti üveg ára 60 kr.
Kitűnő szer étvágyhiánynál és gyomormeghülésnél, a leghatásosabb gyógytűvek és gyökerekből készítve, a lassú emésztést előmozdítja és így étvágyat idéz elő; a gyomorra erősítőleg, melegítőleg és vértisztítólag hat; épen ugy:
Dr. HOFFMANN orvostudor növény-mell-szerűje mellbetegeknek: köhögés, rekedtség és torokfájás stöbb eféle bajok ellen, egy eredeti egész üveg ára 2 frt, egy fél üveg ára 1 frt, egy negyed üveg ára 50 kr. továbbá: **fenyőág-ether** száraztűjások, (Gicht és Rheuma) kereszt- és mellfájások ellen egy egész üveg ára 75 kr., egy fél üveg ára 40 kr. **Fülelaj**, nehézhallás és fülzúgás ellen egy egész üveg ára 1 frt, fél üveg ára 50 kr. **Jägerbalsam**, égési sebek ellen; a legnagyobb fájások pár perc alatt már elhallanak, egy egész üveg ára 50 kr.
Fagybalsam, egy üveggel 30 kr.
Ezen már 50 év óta kitűnő sikerrel használt s fentebb elősorolt szeretk, ezerekre máró bizonyítványok s a legelső orvosi tekintélyek a legmelegebben ajánlják — ug an yira, hogy ezen szernek egy házba sem volna szabad hiányozniuk. — Minden egyes készítmény védjeggyel van ellátva és azok, a fentebb említett orvostudor urak által nálam letéteményezett venyek szerint gyáranban készíttetnek.

L Koch & Comp.
vegytani laboratoriuma
Bodenbach, an der Elba.
6. *—11.
Főraktárak Magyarországon: Zala-Egerszegen, HOLLÓSY JOZSEF, gyógyszerüzére; Zala-Egerszegen, PUNTIKAM RUD és GRÁBER ALAJ, Győrben, RICHARDT és TÁRSA Szekesfehervár